

Любий гугару!

*М*ене часто питають, котру зі своїх книжок я люблю найбільше. Якщо чесно, на це запитання майже неможливо дати відповідь. У різних творах мені подобається різне. Десь мені до душі персонаж, а десь — певний епізод, та всі мої книжки однаково мені дорогі.

Утім, хочу поділитися з вами маленьким секретом: я завжди плекала особливі почуття до роману «Герцог і я». Від нього розпочався відлік нового етапу моєї письменницької кар'єри. Сама не дуже розумію, як так сталося, але «Герцог і я» глибший і яскравіший, аніж усе інше, що я писала раніше. До того ж цей твір відкрив серію про Бріджертонів — це вісім романів, які читачтво сприйняло так щиро, що я досі дивуюся й шаріюся із цього приводу.

Але все почалося з роману «Герцог і я», де головними героями є Саймон, який відчайдушно намагається уникнути повторення гіркої батькової долі, та Дафна, яка хоче від Саймона лише одного, чого він, на його думку, неспроможний дати. Звісно, там є ще й леді Віслдаун, уїдлива пліткарка, яка має власну думку щодо цієї ситуації (розгорніть книжку на першій сторінці будь-якого розділу, і ви зрозумієте, що саме я маю на увазі).

Якщо ви не читали жодної книжки із циклу про Бріджертонів, то це прекрасна нагода розпочати. Сподіваюся, ви будете задоволені.

*З найкращими побажаннями
Джулія Куїнн*

РОДИННЕ
ДЕРЕВО

Бріджертонів

Вайолет Леджер (1766 —)
+
Едмунд Бріджертон (1764—1803)

ЕНТОНІ

1784 —

Віконт, який
мене кохав
(книга 2)

КОЛІН

1791 —

Роман із містером
Бріджертоном
(книга 4)

ЕЛОЇЗА

1796 —

Серові Філіпу
з любов'ю
(книга 5)

ГРЕГОРІ

1801 —

На шляху
до весілля
(книга 8)

БЕНЕДИКТ

1786 —

Пропозиція
джентльмена
(книга 3)

ДАФНА

1792 —

Герцог і я
(книга 1)
за участю
Саймона Бассета,
герцога Гастінгса

ФРАНЧЕСКА

1797 —

Коли він був
розпусним
(книга 6)

ГІАЦИНТ

1803 —

Усе в його
поцілунку
(книга 7)

За додатковою інформацією звертайтеся,
будь ласка, на сайт: www.juliaquinn.com

ПРИМІТКА АВТОРКИ

Частина авторських відрахувань від продажів цієї книжки стане пожертвою в Національне об'єднання проти розсіяного склерозу.

Уперед, Елізабет!

ПРОЛОГ

З народження Саймона Артура Генрі Фітцранульфа Бассета, графа Клайвдона, відзначали гучним святкуванням. Церковні дзвони гриміли протягом годин, шампанське лилось рікою в замку раблезіанських розмірів, що стане новонародженому домівкою, а все селище Клайвдон полишило працю, щоб побенкетувати на святі, яке влаштував новоспечений батько дитини.

— Це ж бо, — промовив коваль до пекаря, — не якесь там просте немовля.

Справді, Саймон Артур Генрі Фітцранульф Бассет не збирався вікувати вік графом Клайвдоном. То був лише почесний титул. Саймон Артур Генрі Фітцранульф Бассет — немовля з більшою кількістю імен, ніж потрібно дитині, — був спадкоємцем однієї з найдавніших і найбагатших герцогських династій Англії. Його батько, дев'ятий герцог Гастінгс, чекав цієї миті багато років.

Стоячи в передпокої пологової кімнати дружини, він тримав дитину, що заходилась від плачу, і щиро пишався. Йому було вже за сорок, і весь цей час він спостерігав, як його приятелі — самі лише герцоги й графи — плодили спадкоємців. Декому довелося витерпіти декількох дочок, перш ніж на світ з'явився дорогоцінний син, та зрештою всі вони здобули впевненість у тому, що їхній

рід продовжитися, а кров перетече в наступні покоління англійської еліти.

Але не така доля буда в герцога Гастінгса. Протягом п'ятнадцяти років шлюбу його дружина спромоглася завагітніти п'ять разів, проте лише двічі доношувала до пологів, і обидва рази немовлята народжувались мертвими. Після п'ятої вагітності, яка завершилась кривавим викиднем на п'ятому місяці, лікарі суворо заборонили їхнім світлостям здійснювати будь-які інші спроби народити дитину. Це загрожувало життю герцогині. Вона була надто тендітна, надто слабка і, м'яко кажучи, вже надто стара для цього. Герцогові варто було просто змиритися з тим фактом, що рід Бассетів назавжди втратить герцогський титул.

Утім герцогиня, благослови її Боже, добре розуміла, що й до чого, і після шести місяців відновлення знову відімкнула двері, що сполучали їхні спальні, тож герцог ще один раз спробував здобути собі сина.

П'ять місяців по тому герцогиня сповістила чоловіка про чергову вагітність. Загартований герцог одразу відчув душевне піднесення й похмуру рішучість досягти того, щоб нічого — геть нічого — не могло завадити дружині безпечно виносити дитину. Щойно герцогиня збагнула, що в неї не настали місячні, їй призначили суворий постільний режим. Її щодня оглядав лікар, а коли спливла половина терміну, герцог виписав із Лондона медичне світило та призначив йому королівські відступні, аби той покинув свою практику й тимчасово переїхав у замок Клайвдон.

Цього разу герцог не довіряв сліпому випадку. У нього буде син, і в Бассетів залишиться герцогський титул.

За місяць до того в герцогині були болісні відчуття, тож під сідниці їй підклали подушки. Сила тяжіння збереже дитя в утробі — так пояснив доктор Стаббз. Майбутньому батькові цей аргумент видався переконливим, тож, коли лікар увечері пішов відпочивати, герцог крадькома підклав під дружину ще одну подушку — таким чином, вона опинилася під кутом у двадцять градусів. У цій позі вона провела цілий місяць.

Нарешті настав момент істини. Уся челядь молилась за герцога, який так відчайдушно хотів мати спадкоємця. Дехто не забував молитися й за герцогиню, яка схудла й змарніла, попри те що її живіт надувся й покруглішав. Вони намагалися не дуже сподіватися — зрештою, герцогиня вже народжувала двох немовлят, яких одразу довелося ховати. І навіть якби вона безпечно народила дитину, то, власне, могла бути дівчинка.

Герцогиня репетувала дедалі голосніше й частіше, а герцог, дарма що лікар, повитуха та покоївка протестували, вдерся всередину. Там панувало криваве місиво, але герцог неодмінно бажав бути присутнім під час оголошення статі немовляти.

З'явилась голівка, за нею плечі. Усі подалися вперед, аби краще бачити, як породілля виштовхує із себе плід, аж тут...

Аж тут герцог повірив, що Бог існує і він таки на боці Бассетів. Герцог дав повитусі хвилинку, щоб та обтерла малюка, потім узяв хлопчика на руки й урочистим кроком рушив у велику залу хвалитися.

— У мене син! — вигукував він. — Чудовий маленький хлопчик!

Поки слуги раділи й витирали сльози щастя, герцог дивився на крихітного графа й повторював: «Ти ідеальний. Ти Бассет. І ти мій».

Герцог поривався винести немовля надвір, щоб усім довести, що він зумів породити здорового хлопчика, проте квітнєве повітря було ще прохолодне, тож він дозволив повитусі віднести малюка до матері. Осідлавши свого породистого мерина, герцог поскакав святкувати, голосно сповіщаючи про свою радість усіх, хто ладен був слухати.

Тим часом герцогиня, у якої ніяк не припинялась післяпологова кровотеча, знепритомніла та зрештою пішла із життя.

Герцог насправді сумував за дружиною. Звісно, він не кохав її, так само як і вона його, проте вони двоє були наче своєрідні приятелі, хай і не дуже близькі. Герцог не чекав від шлюбу нічого, крім сина й спадкоємця, тож у цьому сенсі герцогиня виявилася зразковою дружиною. Він розпорядився, щоб на її могилу щотижня будь-якої пори року клали свіжі квіти, а її портрет велів перевісити з вітальні у велику залу, на найпочесніше місце — над сходами.

Затим герцог узявся за велику справу — виховання свого сина.

Звісно, протягом першого року робити йому було особливо нічого. Малюк ще не доріс до лекцій про землеволодіння та відповідальність, отож герцог довірив піклування про Саймона няньці, а сам поїхав у Лондон, де його життя потекло приблизно так само, як і до батьківства. З єдиним винятком: він змушував кожного —

навіть короля — поглянути на мініатюрний портрет свого сина, який замовив невдовзі після його народження.

Час від часу герцог навідувався у Клайвдон, а на другий день народження Саймона повернувся в замок назавжди, ладний узятися за виховання юного джентльмена. Він придбав поні, вибрав маленьку рушницю для майбутнього полювання на лисиць і найняв учителів з усіх відомих людству наук.

— Та він ще замалий для такого! — сплеснула руками няня Гопкінс.

— Дурниці! — зверхньо відказав Гастінгс. — Звісно, я не очікую, що він одразу опанує всю премудрість, проте виховувати герцога ніколи не зарано.

— Він ще не герцог, — пробурчала нянька.

— Але стане ним.

Гастінгс повернувся до неї спиною і сів навпочіпки біля сина, який будував на підлозі асиметричну вежу з кубиків. Протягом декількох місяців його не було в Клайвдоні, тож тепер чоловік був приємно здивований тим, як виріс його нащадок: став міцним здоровим хлопчиком, що мав блискуче темне волосся та чисті волошкові оченята.

— Що ти тут будуєш, синку?

Саймон усміхнувся й тицьнув пальцем.

Гастінгс глянув на няньку Гопкінс.

— Хіба він не говорить?

— Ще ні, ваша світлосте, — покачала головою нянька.

Герцог насупився.

— Йому ж бо вже два роки. Хіба не час почати говорити?

— Деяким дітям потрібно більше часу, ваша світлосте. Він і так розумничок.

— Інакше й бути не може. Він же з Бассетів.

Нянька кивнула. Вона завжди кивала, коли герцог брався розводити про переваги крові Бассетів.

— Можливо, — припустила вона, — йому просто нема чого сказати.

Герцога не дуже переконав цей аргумент, та він дав Саймонові іграшкового солдатика, погладив сина по голівці й пішов надвір об'їжджати нову кобилу, яку придбав у лорда Ворта.

Два роки по тому герцог уже не був таким сповненим надій.

— *Чому він не говорить?* — гримів він.

— Я не знаю! — заламувала руки нянька.

— Що ви йому заподіяли?

— Присягаюся, нічого!

— Якби ви виконували свою роботу правильно, то він, — герцог розлючено вказав на Саймона, — говорив би.

Хлопчик тим часом за маленькою партою складав докупи літери та зацікавлено спостерігав за сваркою.

— Йому вже чотири роки, чорт забирай! — волав герцог. — Він давно вже мав би розмовляти!

— Він уміє писати, — відповіла нянька. — Я виховала п'ятьох дітей, і жодне маля не виявляло такої цікавості до літер, як пан Саймон!

— Атож, багато добра йому буде з того писання, коли він рота не розтуляє.

Гастінгс повернувся до хлопчика й вирячився на нього повними люті очима.

— Скажи мені щось, хай тобі грець!

Саймон відсахнувся від нього, нижня губа в нього затремтіла.

— Ваша світлосте! — скрикнула нянька. — Ви лякаєте дитину!

Він рвучко обернувся до няньки.

— Може, його варто налякати. Може, йому потрібна дисципліна. Либонь, гарна прочуханка допоможе йому віднайти голос.

Герцог схопив оздоблений сріблом гребінець, яким няня розчісувала Саймонові кучері, і пішов на сина.

— Ти в мене заговориш, дурне мале...

— *Ні!*

Няньці перехопило дух. Герцог впустив гребінець. Тоді вони вперше почули Саймонів голос.

— Що ти сказав? — прошепотів герцог, а в кутики його очей уже накочувалися сльози.

Саймон стиснув кулачки, висунув уперед підборіддя й промовив:

— Не б-б-б-б-б-б-б...

Герцог смертельно зблід.

— Що він таке каже?

Хлопчик знову приступився до цієї фрази:

— Н-н-н-н-н-н-н...

— Господи, — видихнув охоплений жахом герцог. — Та він недоумок.

— Він не такий! — заперечила нянька, обіймаючи хлопчика.

— Н-н-н-н-н-н-н-не б-б-б-б-б-б-бий, — Саймон глибоко вдихнув, — *мене*.

Гастінгс осів на крісло біля вікна й понурив голову, обхопивши її руками.

— Що ж я такого накоїв, чому тепер маю оце? Де ж я так нагрівив?..

— Ви краще б похвалили хлопчика! — зауважила няня. — Ви чотири роки чекали, поки він заговорить, а...

— А він ідіот! — проревів Гастінгс. — Клятий малий ідіот!

Саймон розплакався.

— Титул герцога Гастінгса відійде недоумкові, — застогнав герцог. — Стільки років молився за спадкоємця, і все зійшло нанівець. Треба було дозволити, щоб герцогом став мій кузен.

Він повернувся спиною до сина, що тер очі та сопів, намагаючись не ганьбитись перед батьком.

— Не можу навіть дивитися на нього, — прохрипів герцог. — Очі б мої його не бачили.

Із цими словами він покинув кімнату.

Нянька Гопкінс пригорнула хлопчика до себе.

— Ніякий ти не ідіот, — гаряче зашепотіла вона. — Ти найрозумніший хлопчик із тих, кого я знаю. І якщо вже хтось може навчитися правильно говорити, то це достоту ти.

Саймон згорнувся в її обіймах і засопів.

— Ми ще йому покажемо, — заприсяглася нянька. — Він ще відкличе свої слова, хай навіть це буде останнє, за що я візьмуся.

*Н*янька Гопкінс уміла додержати слова. Поки герцог Гастінгс вештався Лондоном, удаючи, ніби в нього зовсім немає сина, вона кожну хвилину проводила із Саймоном, проговорювала звуки та склади,

щедро хвалила хлопчика за вдалі спроби та втішала, коли йому щось було не до снаги.

Прогрес був повільним, але Саймонове мовлення насправду поліпшилось. Коли він досягнув шести років, «н-н-н-н-н-н-не» перетворилось на «н-н-не», а у вісім він уже був цілком спроможний вимовляти цілі речення, зовсім не затинаючись. Утім, коли хлопець засмучувався, проблема поверталась, тож няньці незрідка доводилося нагадувати йому зберігати спокій і зосередженість, щоб слова могли лунати без перешкод.

Та Саймонові не бракувало рішучості, він був розумний і, що найголовніше, достобіса впертий. Він навчився перед кожною фразою набирати в легені повітря та обдумувати слова, перш ніж вимовити. Він спостерігав за відчуттям у ротовій порожнині, коли вдавалося говорити правильно, й аналізував свої помилки, якщо щось було не так.

Зрештою, коли йому виповнилося одинадцять, він звернувся до няньки Гопкінс, витримав паузу, щоб зібрати докупі думки, і промовив:

— Гадаю, настав час мені зустрітися з батьком.

Нянька кинула на хлопця швидкий погляд. Герцог сім років не показувався їм на очі. І не відповів на жодний лист від Саймона.

А той послав їх батькові під сотню.

— Ти впевнений? — спитала вона.

І Саймон закивав.

— То що, дуже добре. Зараз велю готувати екіпаж. Ми вирушимо в Лондон завтра вранці.

Подорож тривала півтора дня, тож екіпаж під'їхав до Бассет-гаусу вже під вечір. Саймон здивовано оглядав

жваву лондонську вулицю, поки нянька вела його сходами вгору. Вони ніколи не були в Бассет-гаусі до того, тож, підійшовши до входних дверей, нянька не вигала нічого кращого, ніж постукати.

Двері розчинились за кілька секунд, і гостей із голови до ніг оглянув вельми імпозантний дворецький.

— Доставку зазвичай приймаємо з чорного ходу, — промовив він протяжно та спробував зачинити двері.

— Агов! — нянька спритно вставила між дверима ногу. — Ми тобі не прислуга.

Дворецький презирливо оглянув її вбрання.

— Ну, тобто я — так, а от він — ні. — Вона взяла Саймона за руку й підштовхнула вперед. — Це граф Клайвдон, і ви маєте ставитися до нього з повагою.

Дворецький несподівано роззявив рота, закліпав очима й пролепетав:

— Наскільки я розумію, граф Клайвдон мертвий.

— Що? — заверещала нянька.

— Я абсолютно точно живий! — запротестував Саймон з усім своїм цілком справедливим обуренням, на яке може бути здатен одинадцятирічний хлопчик.

Дворецький придивився до Саймона і, вочевидь, упізнавши в ньому знайомі риси Бассетів, запросив усередину.

— Чому ви вирішили, що я м-мертвий? — спитав Саймон, картаючи себе за затинання, але анітрохи йому не дивуючись. Він завжди спотикався язиком, коли сердився.

— Не мені це пояснювати, — відповів дворецький.

— Кому ж інше? — процідила нянька. — Якщо вже бовкнув таке хлопцеві його віку, треба пояснити, що до чого.

Дворецький трохи помовчав, а потім сказав:

— Його світлість багато років навіть не згадував про вас. Остання така згадка була, коли він оголосив, що в нього немає сина. Говорячи це, він був дуже засмученим, тож ніхто не наважився розпитувати далі. Ми — тобто прислуга — вирішили, що ви відійшли в засвіти.

Саймон відчув, як стиснулися його щелепи, а горло заходило ходором.

— Чому ж він не був у жалобі? — наступала нянька. — Ви про це подумали? Як це — хлопчик помер, а батько й горя не знає?!

Дворецький знизав плечима.

— Його світлість полюбляє вдягатись у чорне. Жалоба не змінила б його звичного вбрання.

Саймон мовчав. Щосили намагався опанувати свої емоції. Він мусив. Бо ніяк не зможе говорити з батьком, якщо кров отак кипітиме в жилах.

Дворецький кивнув.

— Він нагорі. Я зараз сповіщу його про ваше прибуття.

Нянька стала розлучено походжати й буркотіти собі під ніс на адресу його світлості всякі лайливі слова, котрих у її лексиконі виявилось навдивовижу багато. Саймон лишився стояти посеред кімнати, притискаючи руки до тіла та глибоко дихаючи.

«Ти можеш зробити це, — подумки наполягав він. — Ти можеш це зробити».

Нянька глянула на хлопця й помітила, що він намагається опанувати себе, тому одразу зойкнула.

— Отак, молодець, — пробурмотіла вона, швидко присівши перед ним навпочіпки та взявши його руки у свої.